

Основним нормативним документом у сфері іноземного інвестування в Україні є Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 р. Його прийняття означало нову модифікацію підходів до надання пільг, встановлення національного режиму інвестиційної та іншої господарської діяльності, за винятками, передбаченими законодавством України та її міжнародними угодами. Досягненням Закону є те, що іноземного інвестора поставлено у рівні умови з вітчизняним. Важливим елементом системи регулювання іноземних інвестицій є державно-правові гарантії захисту іноземних інвестицій, що встановлені в Законі України «Про режим іноземного інвестування».

Встановлення умов здійснення і гарантії захисту прав іноземних інвесторів, безумовно, є позитивом, однак через відсутність дієвих законодавчих механізмів їх реалізації права і гарантії інвесторів здебільшого залишаються деклараціями. Європейська Бізнес Асоціація у своєму щорічному звіті назвала серед найбільших перешкод для інвестування проблеми із поверненням податку на додану вартість, відсутність хеджування валютних ризиків (що є нормою у європейських країнах) та проблеми, пов'язані із розрахунком обрентування роялті. Однак, глобальною проблемою, яка супроводжує всі кроки по залученню інвестицій, є непослідовна політика, відповідно до якої інвестору спочатку надаються пільги і гарантується захист його інвестицій, а через декілька років всі пільги скасовуються, а самі інвестиції стають заручниками нововведень у податковій чи регуляторній політиці. Показовою в цьому сенсі є історія про скасування спеціальних економічних зон у 2005 році, яка чітко окреслює непослідовність уряду у сфері залучення інвестицій, сумнозвісну приватизацію Одеського припортового заводу, гучні справи реприватизації.

Якщо раніше, 2-3 роки тому, на піку світового попиту та за наявності надлишку дешевого позичкового капіталу, іноземні інвестори мали високу схильність до ризику та йшли в Україну навіть за наявних умов, то вже з 2010 року про зростаючий потік інвестицій за поточного стану справ країні доведеться забути. Кожному іноземному інвестору тепер важливо знати, що держава, в економіку якої він вкладає свої кошти, здатна забезпечити достатній механізм здійснення інвестування та гарантувати належний захист його прав.

ПІДТРИМКА КОНКУРЕНЦІЇ В УКРАЇНІ ЯК ГАРАНТІЯ ПРАВ ТА СВОБОД СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Воронцова Т.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., професор кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС Геліч Ю.О.

Конкурентна політика є складовою загальної економічної політики України і спрямована на захист та розвиток конкуренції. Вона складається з політики, що захищає та сприяє розвитку конкуренції, та політики, що регулює діяльність суб'єктів, які займають монопольне становище на ринку.

Історичний досвід свідчить, що за умов конкуренції, тобто змагання підприємців між собою, найбільшого успіху досягають ті з них, хто пропонує споживачеві найкращі товари, роботи та послуги за найнижчими цінами. Наявність конкуренції на ринку стимулює виробництво тих товарів, які потрібні споживачам, сприяє зниженню собівартості товарів, а відтак спонукає підприємців підвищувати ефективність виробництва, рухає науково-технічний прогрес.

Одними з найважливіших конституційних принципів забезпечення свободи підприємницької діяльності в Україні є державний захист конкуренції, а також недопущення зловживань монопольним становищем на ринку, неправомірного обмеження конкуренції та недобросовісної конкуренції.

Державна підтримка конкуренції - це гарантія прав і свобод підприємців. Вона дає можливість підприємцям вільно здійснювати свою економічну діяльність. Тому для забезпечення прав і свобод підприємців, а також

виконання обов'язку держави з підтримки конкуренції застосовуються законодавчі та організаційні гарантії.

В основу законодавчих гарантій прав і свобод підприємців покладено принципи єдиного економічного простору, вільного пересування товарів, робіт, послуг, свободи економічної діяльності та підтримки конкуренції. В рамках конкурентних відносин ці гарантії закріплено в законодавстві про захист економічної конкуренції, яке складається з положень Конституції України, законів України, указів Президента України, постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, а також відомчих нормативних актів Антимонопольного комітету України та інших міністерств і відомств. Саме в законодавстві про захист економічної конкуренції як цілісній системі нормативних правових актів закріплено конкретні норми, що спрямовані на захист економічної конкуренції; визначено коло державних органів, на які покладено обов'язок здійснювати захист конкуренції на всій території України; передбачено відповідальність за вчинення дій, спрямованих на спотворення, обмеження або усунення конкуренції з ринку.

Одним з основних нормативних актів законодавства про захист економічної конкуренції є Закон України «Про захист економічної конкуренції». Він регулює відносини, що впливають на конкуренцію на товарних ринках в Україні, на яких діють українські та іноземні юридичні особи, державні органи влади, органи місцевого самоврядування, органи господарського управління суб'єктів господарювання та фізичні особи.

До організаційних гарантій у сфері підтримки конкуренції можна віднести діяльність органів судової й виконавчої влади.

Роль судів у захисті економічної конкуренції останнім часом зростає. Захист прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян у сфері підприємницької діяльності відбувається в рамках системи господарських судів в Україні. Свої завдання вони виконують перш за все у процесі вирішення економічних спорів між підприємцями, а також шляхом судового контролю за діяльністю державних органів та органів місцевого самоврядування.

Антимонопольні органи (органи Антимонопольного комітету України) є структурами виконавчої влади. Вони безпосередньо реалізують державну політику щодо сприяння розвитку й захисту конкуренції на товарних ринках України та регламентації діяльності монопольних утворень. Відповідно до законодавства в адміністративному порядку вони захищають права та охоронювані законом інтереси осіб, які господарюють на ринку.

Повноваження, що їх регулюють антимонопольні органи як органи державної виконавчої влади, є засобами виконання конституційного обов'язку держави з підтримки та захисту конкуренції та впливають з неї. Тому права антимонопольних органів та їх практична реалізація повинні чітко відповідати конституційним нормам і принципам, а також публічним інтересам в економіці.

ЗЛІСНЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Царук І.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС Тищенко Ю.В.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що сфера підприємництва впливає на розвиток економіки, процеси її стабілізації. Важливе значення мають ефективність діяльності підприємств, активізація виробничої та інвестиційної діяльності. Відповідно до статті 42 Конституції України кожен має право займатися підприємницькою діяльністю, яка не заборонена законом.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює на сьогодні в Україні здійснення підприємницької діяльності, є Господарський кодекс України.

Господарський кодекс України встановлює відповідно до Конституції України правові основи господарської діяльності (господарування), яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності.